

nyelven beszél. Mivel az abszolút tartalomnélküliség abban az egyedül létező formában rögzül, amelyben minden tárgyiasság megfoghatatlanná válik, a költői személység is feloldódik ebben a formában és eggyé válik a nyelvvel, az egyedül megfogható minőséggel.

Susanna Fahlström

Itteni apánk

Emlékezés Juhász Imrére

Olyan emberről szeretnék megemlékezni, aki nagyon sokat jelentett számunkra. Aki biztosan eljárt volna közénk a Peregrinus Klubba, mindig lett volna hozzánk néhány csendes szava, okos tanácsa - de ezt már nem érte meg. Pontosabban: mi nem értük meg, hogy köztünk lehessen.

Juhász Imre életpályája, így visszanezve a mi szemszögünkből, a Budapesti Műszaki Egyetem Villamosmérnöki Kara dékánjának irodájában kezdődött valamikor a hetvenes években, egy ösztöndíj odaítélése kapcsán. „Nekünk nincs szükségünk arra, hogy maga külföldre mászkáljon!” Az ív csúcsa számunkra az volt, amikor harminc évvel később körülbelül tizenöt magyar - egyetemista, doktorandus, fiatal mérnök - ült a svédországi távközlési vállalat, a Telia étkezőjében, és Imre köré gyűlve derűsen beszélgettek a szakmáról, a munkáról, a jobb jövőről.

Dióhéjban elmondva a Juhász-saga, Juhász Imre élete, a huszadik század második felének igen karakteres magyar története.

2000 márciusában jöttem ki először Svédországba, még negyedéves informatikus mérnök hallgatóként, huszonekét évesen. Azt hiszem, senkinek sem kell elmagyarázni, mit jelent egy fiatal egyetemista számára külföldön szakmai tapasztalatokat szerezni. 2000. január 1-jén írtam egy egyetemi barátnak: ha lehet, beszéljen svédországi ismerősével, Cselényi Istvánnal, aki éppen a Telia kutatóintézeténél dolgozik, és lelkesen szervezi a pesti Műegyetem hallgatóinak stockholmi diplomaírást és doktori munkáját. Másnap levél várt a számítógépben Istvántól, hogy márciustól mehetek. Nem volt kérdés. A Telia kutatóintézete nem tudott fogadni, de Juhász Imre, aki a Telia fejlesztővállalatánál dolgozott, vállalta, hogy kijöhetek hozzá. Így ismertem meg őt, és bátran állíthatom: egy év közös munka alatt még egyszer annyit tanultam tőle a távközlési szakmáról, mint az - innen nézve, nemzetközi viszonylatban is - igen jó színvonalú pesti Műegyetemen.

De nem ez volt a legfontosabb. Megtanultam, jó néhányan megtanultak tőle, hogyan kell mindig a világ felé fordulva, másokat segítve élni.

István mellett a kutatóintézetben egy fiatal magyar mérnök, két doktorandus hall-

gató és két diplomázó dolgozott; Imre mellett egy mérnök és két diplomázó, valamint én mint negyedéves gyakornok. Imrét az első napokban - és ezt a többi újonc is így látta - távolságtartónak tartottam, kissé talán mogorvának is. Nem kellett azonban több néhány nappal, hogy az ember rájöjjön: fanyar humora, gyors gondolatváltásai, mondjam ki, zsenialitása az, ami távol tart tőle mindenkit az első napokban. Viszont amint megismertük szokásait, beszéde fordulatait, amint megértettük gondolkodásmódját, azonnal egy összekacsintós, folyamatosan magas szintű, szellemesen humoros társalgásba csöppentünk, ami - azt hiszem - mindenkit magával ragadott, aki együtt dolgozott vele.

A fiatal mérnökök, akik talán először voltak hosszabb időre külföldön, nagyon sok problémával találták szemben magukat. Vízum, bankszámla, lakás, bútorok, vásárlás, céges belépők, nyelvi problémák, költözködés. Imre mindig készséges volt; természetes volt számára, hogy azonnal segítsen mindenkinek. Egy idő után azt mondogattuk: ő az itteni apánk. Nem volt túlzás. Néhányunk, akik hosszabb időt töltöttek kint vele, tanúsíthatja ezt. Mindeki kapott valamit tőle, valamit, ami megkönnyítette az illető számára a svédországi életet, a távollétet az otthoniaktól.

Többször meghívott minket Mälarhöjden városrészben fekvő házába. A ház egy gyönyörűen karbantartott kertben volt, a kert volt Imre egyik hobbija. Mindig számon tartotta, melyik virág mikor nyílik, melyiket mikor kell ültetni. Sokat mesélt nekünk a fránya özekről, akik lerágnák a tulipánbimbókat. Éva, a felesége, fül-orr-gégész orvosnő, mindig valami magyaros ebéddel várt bennünket, ami igazi megkönnyebbülés volt számunkra sok hét svéd vállalati-éttermi koszt után. (Emlékszem, egyszer Imre azt mondta: az étkezdeinkből azért vitték el a régi jó bolgár szakácsot, mert a múlt héten túl jó pontszámot adtunk neki a minőségfelmérésen; azóta a főnökségnek főz.)

Egy ilyen mälarhöjdeni alkalommal kérdezett meg Imre, hogy volna-e kedvem diplomázás után vele dolgozni - ahogy már többen tették. Ekkor mesélte el a történetet a villamosmérnöki kar dékánjáról, aki nem tartotta fontosnak, hogy Juhász Imre külföldre mászkáljon. Ő annál inkább annak tartotta a kitekintés lehetőségét, a széles látókört, és igen komoly nemzetközi szakmai kapcsolatokat tartott fenn. Az Internet legfontosabb műszaki szervezeténél, az IETF-nél az egyik szabvány társszerzője volt; dolgozott az Ethernet-ajánláson, amely ma a legfontosabb hálózati szabvány; dolgozott európai távközlési szervezetekkel különféle közös munkákon; volt idő, amikor sokszor tartózkodott Svájcban, hasonló munkákat végezve.

Világlátott ember volt, a földkerekség bármely szeglete jött szóba, volt róla egy anekdotája, tudta a történelmét. Egyszer egy svéd kolléga - visszaemlékezve rá - azt mesélte, hogy sokakat meglepett, amikor pontosította őket a svéd történelem valamely kérdésében. Egyszerűen: jobban ismerte a svéd történelmet, mint az átlag svéd. Pár éve óriási élmény volt számomra, hogy láthattam Sziciliát és Kor-

zikát. Imrével óráig lehetett beszélgetni a két sziget történetéről, nevezetességeiről, a korzikai nép és nyelv származásának titkairól. Nyilvánvaló volt: bárhova ment, felkészült utazóként indult el. Ahogyan egy öreg családi barátunk mondta: nem úgy, mint a koffer, ami utazik, de se lát, se hall.

A nyelvi problémákat igen egyszerűen oldotta meg. Sokaknak emlegette - talán olyanoknak is, akik nem értékelték a humorát -, hogy nálunk, a svéd Telia általa vezetett Nagyteljesítményű Hálózatok Laborjában, három hivatalos nyelv van, a következő sorrendben: első a magyar, második az angol, harmadik a svéd. A dokumentációt mindenki angolul írta, ami teljesen elfogadott, lévén a Telia multinacionális vállalat, lévén továbbá, hogy majdnem minden svéd tud angolul. Ha nem tartózkodott más a laborban, akkor viszont a magyar volt a fő nyelv. Imre persze akarva-akaratlanul is tanította nekünk a svéd szakmai nyelvet, hangulatos magyar-svéd keverék mondatokkal. Amikor nem szakmáról volt szó, tökéletesen tisztán beszélt magyarul, de mivel a magyar szakkifejezéseket nem ismerte, a megfelelő angol szavak helyett a svédeket szőtte a mondatokba. Így alakult ki az idők során az a pszeudomagyar "törzsi szaknyelv", ami nemcsak jellemzi itteni munkánkat, hanem annak lényegét is leírja: átbrüggázzuk a kundokat a netbe, csak klikkázniuk kell a hemszídán. Sok svédet sokkolt azért néha, hogy hangos magyar nevetéssel volt tele a vállalati étkezde, de ha munkáról van szó, ma már mindenki szívesen dolgozik velünk.

Nem volt könnyű elérnie, hogy magyarokkal dolgozhasson. Bármilyen komoly hajtó-erőt jelentett is a Műegyetem harminc évvel ezelőtti iránymutatása, sokat kellett küzdenie azért, hogy a cég alkalmazza a fiatal magyar mérnököket. Személyes tekintélyének köszönhető, hogy még a távközlés és informatika 2000-es nagy visszaesése után is maradhattunk és dolgozhattunk. Néha egy-egy mellékmondatban utalt a főnökséggel vívott harcaira, de bővebben nem beszélt róluk. Érdekes módon tudta motiválni munkatársait. Komoly elvárásai voltak, de közvetlenül nem követelt meg semmit - s ezért mindenki magától igyekezett megfelelni, mert azért mindenki értette, mi a tét. Imre vakon megbízott bennünk, így nem volt kérdés: teljesítenünk kellett. Imre kapcsolatai és a mi munkánk révén történhetett meg, hogy még a rossz gazdasági körülmények között is folyamatosan jó eredményeket produkáltunk.

Egyik fiatal kolléganőnk, Nagy Andrea - aki 2000 elején helyezkedett el a Teliánál, de a cég egy másik vállalatánál - ezt írta Imréről, amikor erre a megemlékezésre készültem: "Én sajnos Imrével csak kétszer-háromszor találkoztam. Egyszer a kávézóban, amikor meghallottam a magyar szót, egyszer a folyosón, amikor biztatott, hogy süssek süteményt a fiúknak. Harmadszor amikor valamelyik fiú ment haza, s a kocsival mellettem álltak és cigiztek a labor épülete előtt. Ez a néhány röpké találkozás olyan embert mutatott be számomra, akinek nagyon fontosak voltak a védencei, a Magyarországról kihozott fiatal mérnökök. Őket próbálta előreszegetni karrierjük első lépcsőin. Ilyen lépcsőfokok nem minden kezdő

mérnöknek adatnak meg, de Imre lehetővé tette számukra, hogy elkezdhessék álmaik megvalósítását. Persze a fiúk nem voltak hálátlanok, és köszönetüket kemény munkával fejezték ki. Többször találkoztam velük reggelente a kávézóban; nyüzögött, fáradt arcuk éjszakai munkára vallott."

Imre mindig meglepett minket rengeteg energiájával, határozott szakmai véleményével, éleslátásával. A "hiszem, ha látom"-ban összefoglalható műszaki szkeptizmusa és ennek következetes alkalmazása talán a legfontosabb tanulság, amit személyes örökségként viszünk magunkkal a mérnöki pályán.

Íme azok listája, akik az évek során hosszabb-rövidebb időre megfordultak Juhász Imre és Cselényi István körül a Teliánál, s akiknek ők ketten indították el szakmai karrierjét:

Bartók István - azóta Amerikában is dolgozott egy évet egyetemi kutatóintézetben, katonai projekten;

Horváth Zoltán Ede - ma egy innovatív pécsi távközlési cég műszaki szakembere;
Csáki István Norbert - azóta egy jól menő pesti cégnél kormányzati projekteken dolgozik;

Váry Péter - az egyik legnagyobb magyar Internet-szolgáltató fejlesztő mérnöke;

Botka Péter - egy másik nagy magyar Internet-szolgáltató cég szakembere;

Végh Norbert - ma is a Telia kutatóintézeténél dolgozik, egyre komolyabb nemzetközi projekteken;

Füzesi Csaba - konzultánsként dolgozik a Teliának, Imre szerint a vállalat legjobb Internet routing szakembere;

Viczián István - az Ericsson cégnél szerzett szakmai tapasztalatával, Csabával együtt dolgozik a Teliának;

Markosz Maliosz, Füzesi Péter, Malicskó László Gábor, Moldován István, Németh Krisztián, Farkas Károly, akik ma már mindnyájan e műszaki tudományok doktorai; valamint e sorok írója, Daróczy Szabolcs - Csabával és Istvánnal együtt a Telia tanácsadója. Élve az alkalommal, szeretném mindannyiunk köszönetét kifejezni Cselényi Istvánnak, aki jelenleg a Telia magyarországi vállalatának ügyvezető igazgatója. Sajnos Imre már nem fogadhatja személyesen köszönetünket, de mi még sokáig el tudjuk képzelni azt az arckifejezést és azt a gesztust, amellyel megjegyzi: Mi az? Ilyesmiket írogattok, ahelyett, hogy dolgoznátok?

Daróczy Szabolcs